

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002828

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-08-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кіщук Леся Андріївна

2. Lesia Kishchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2353-6986

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 22-08-2024

Спеціальність за освітою: "Забезпечення військ (сил)", офіцер оперативно-тактичного рівня

Місце роботи здобувача: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.709.117

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81.43

Тема дисертації:

1. Психофізіологічні чинники професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України
2. Psychophysiological factors of professional adaptation of junior officers of the Armed Forces of Ukraine

Реферат:

1. Психофізіологічні чинники професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 “Психологія” (галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”). – Національний університет оборони України, Київ, 2024. Дисертаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню та емпіричному дослідженню особливостей психофізіологічних чинників професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України. У сучасному швидкозмінюваному світі високі вимоги до професійного розвитку фахівців, питання адаптації молодших офіцерів у військових умовах стає ключовим у забезпеченні ефективності їх діяльності, а також фізичного і психічного благополуччя. Незважаючи на значущість цієї проблематики, розуміння психофізіологічних чинників, які впливають на професійну

адаптацію молодших офіцерів, залишається недостатньо вивченим. Аналіз наукових досліджень дав змогу охарактеризувати сутність професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України у психологічній науці та міждисциплінарних підходах. З огляду на визначення професійної адаптації та аналіз особливостей професійної діяльності офіцерів Збройних Сил України ми дослідили структурні компоненти професійної адаптації молодших офіцерів. Когнітивний компонент адаптації відображає рівень теоретичних знань, які забезпечують ефективне виконання молодшими офіцерами обов'язків відповідно до займаної посади. Молодший офіцер має усвідомити специфіку військової служби у конкретному підрозділі, чітко розуміти цілі та завдання цього підрозділу у системі Збройних Сил України. Практичний компонент полягає в удосконаленні молодшим офіцером впевнених військово-професійних навичок та вмінь. У процесі професійної адаптації і становлення на первинній посаді молодшому офіцеру на основі теоретичних знань про конструкцію та правила експлуатації озброєння, військової і спеціальної техніки, здобутих у процесі навчання у вищому військовому навчальному закладі, необхідно набути стійких практичних навичок та вмінь їх експлуатації. Психофізіологічний компонент професійної адаптації полягає у пристосуванні молодшого офіцера до нових фізичних і психологічних навантажень, зумовлених прибуттям офіцера на нове місце військової служби та освоєнням первинної офіцерської посади. Соціально-психологічний компонент стосується освоєння випускником вищого військового навчального закладу нового соціального статусу та включення його в системи взаємовідносин усередині військового колективу. У період становлення на первинній посаді відбуваються ознайомлення з традиціями офіцерського складу та їх засвоєння, звикання до вимог і стилю керівництва нових командирів та начальників. Соціально-побутовий компонент передбачає засвоєння звикання до особливостей соціально-побутових умов місця проходження служби, вирішення проблем, пов'язаних із житлом, можливими труднощами із працевлаштуванням дружини (чоловіка) та прилаштуванням дітей у школу чи садок, а також проведенням вільного часу. Визначені компоненти оцінки професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України дали змогу діагностувати її, щоб визначити особливості і загальний показник рівня розвиненості. Для розуміння важливості структурно-функціональної моделі професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України з урахуванням психофізіологічних чинників теоретично обґрунтовано складові моделі, їх зміст, функціональне призначення і внутрішні взаємозв'язки. Розроблена модель має за мету створення організаційної системи професійної підготовки, що забезпечить статистично достовірне підвищення рівня професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України з урахуванням виокремлених психофізіологічних чинників. Запропонована теоретична модель забезпечує загальне уявлення про професійну адаптацію та містить характеристики її компонентів: змістовного (постановку завдань і визначення функцій професійної адаптації); інструментального (суб'єкти, аспекти й інструменти професійної адаптації); результативного (очікувані результати від професійної адаптації молодшого офіцера).

2. Psychophysiological factors of professional adaptation of junior officers of the Armed Forces of Ukraine. – Qualifying scientific work as a manuscript. Thesis for the degree of Doctor of Philosophy in Psychology (specialty 053 “Psychology”) (field of knowledge 05 “Social and Behavioral Sciences”). – National Defense University of Ukraine, Kyiv, 2024. The dissertation is devoted to the theoretical substantiation and empirical study of the peculiarities of psychophysiological factors of professional adaptation of junior officers of the Armed Forces of Ukraine. In the modern world, where the pace of change and demands for professional development are high, the issue of adaptation of junior officers in military conditions becomes crucial in ensuring their effectiveness and physical and mental well-being. However, despite the significance of this problem, the understanding of psychophysiological factors influencing the professional adaptation of junior officers remains insufficiently studied. Analysis of scientific research allowed us to characterize the essence of professional adaptation of junior officers of the Armed Forces of Ukraine in psychological science and interdisciplinary approaches. To understand the importance of the structural-functional model of professional adaptation of junior officers of the Ukrainian Armed Forces considering psychophysiological factors, the components of the model, their content, functional purpose, and internal relationships are theoretically substantiated. The developed model aims to create an organizational system of professional training that will ensure statistically significant improvement in the level of

professional adaptation of junior officers of the Armed Forces of Ukraine considering the identified psychophysiological factors. The proposed theoretical model provides a general understanding of professional adaptation and contains characteristics of its components. The substantive component includes setting tasks and defining the functions of professional adaptation. The instrumental component of the model is presented in the form of such components: subjects, aspects, and tools of professional adaptation. The resultant component of the model involves presenting the expected result of the professional adaptation of a junior officer. Qualitative professional adaptation can have a positive impact if all structural components of the model and the model as a whole have feedback. This system requires constant improvement to effectively achieve its ultimate goal: comfortable integration into military-professional activities considering the identified psychophysiological factors, reducing the duration of this integration, reducing the risks of errors, and the ability to control oneself and the situation. Based on the definition of professional adaptation and analysis of the features of the professional activities of officers of the Armed Forces of Ukraine, we investigated the structural components of the professional adaptation of junior officers. The cognitive component of adaptation reflects the level of theoretical knowledge that ensures effective performance of duties according to the position held. A junior officer must understand the specifics of military service in a specific unit, clearly understand the goals and objectives of this unit in the system of the Armed Forces of Ukraine. The practical component boils down to improving the confident military-professional skills and abilities of a junior officer. In the process of professional adaptation and assuming a primary position, a junior officer, based on theoretical knowledge about the construction and operation rules of weapons, military and special equipment acquired during training at a military educational institution, must acquire stable practical skills and the ability to operate it. The psychophysiological component of professional adaptation involves the adjustment of a junior officer to new physical and psychological demands resulting from their arrival at a new place of military service and the assumption of their primary officer position. The socio-psychological component entails the graduate's adaptation to a new social status upon leaving the military educational institution and their integration into the system of relationships within the military unit. During the period of assuming the primary position, the officer becomes acquainted with the traditions of the officer corps and assimilates them, adapts to the requirements and leadership style of new commanders and chiefs. The socio-domestic component includes familiarization and adjustment to the peculiarities of socio-domestic conditions at the place of military service, solving housing welfare issues, potential difficulties in the employment of spouses and children in schools or kindergartens, as well as leisure activities. The identified components for assessing the professional adaptation of junior officers of the

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U200865

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кіщук Л. А. Теоретичні засади оцінки та корекції функціональних станів молодих офіцерів на основі варіабельності серцевого ритму. Вісник "Національного університету оборони України", №5 (58), 2020. С.89–94.
- Кіщук Л. А. Теоретичні основи дослідження проблеми професійної адаптації молодших офіцерів до військово-професійної діяльності. Вісник "Національного університету оборони України", № 5 (63), С.51–59.

- Кішук Л. А. Модель професійної адаптації молодших офіцерів Збройних Сил України до військово-професійної діяльності з урахуванням психофізіологічних чинників. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки, №17 (62), 2022. С. 47–59.
- Кішук Л. А. Програма психологічного супроводу професійної адаптації молодших офіцерів з врахуванням психофізіологічних чинників. Вісник “Національного університету оборони України”, №6 (70), 2023. С. 58–66.
- Кішук Л. А., Осьодло В. І. Комплексне оцінювання психофізіологічних чинників професійної адаптації курсантів-випускників до умов військової служби. Психологічний часопис. Т. 9. Вип. 3(71). Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2023. С.18–27.
- Кішук Л. А. Апробація та аналіз ефективності тренінгової програми щодо оптимізації адаптивної поведінки молодших офіцерів Сухопутних військ Збройних Сил України. Вісник “Національного університету оборони України”, №2 (78), 2024. С. 89–99.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200865

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осьодло Василь Ілліч
2. Vasyl Osodlo

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2893-4721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лозінська Наталія Сергіївна

2. Nataliya Lozinska

Кваліфікація: к. психол. н., с.д., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8784-8279

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральний науково-дослідний інститут Збройних сил України

Код за ЄДРПОУ: 08138347

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фомич Микола Володимирович

2. MYKOLA FOMYCH

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1253-2656

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 39117736

Місцезнаходження: вул. Онопрієнка, буд. 8, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швець Андрій Володимирович

2. Andrew Shvets

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9461-7129

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Українська військово-медична академія

Код за ЄДРПОУ: 22998499

Місцезнаходження: вул. Князів Острозьких, буд. 45/1, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алещенко Віктор Іванович

2. Victor Aleschenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1560-7318

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Повітрофлотський проспект, буд. 28, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стасюк Василь Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стасюк Василь Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кішук Леся Андріївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна